

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Tractatus Juridicus Ad Librum III. Decretalium Gregorii IX.
Clericorum in communi, nec non Prælatorum, ac
Capitulorum in specie obligationes, & jura complectens**

Scharz, Oddo

Salisburgi, 1738

§. II. Quinam ad residentiam personalem obstringantur?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-63800](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-63800)

pulebris verbis, ne dicam frigidis, sed ve ipsa tantus, & tam pestifer tollatur abusus, idque radicatus: & ut quilibet pastor cum suo grege cogatur residere, imò quilibet beneficiatus (modo ex ipso decenter vivere possit) in suo beneficio. Hæc præfatus Guilielmus de Prato, suggerens deinde Concilii PP. media, quibus turpiter neglecta, & intermissa Clericorum, ac Prælatorum residentia rursus restitui valeat. Quod ipsum etiam eodem tempore multis gemitibus exposuit PAULO III. cætus Cardinalium aliorumque Prælatorum ab eodem Pontifice ad morum emendationem, & reformationem curiæ collectus, prout legere est apud Natalem Alexandrum *Hystor. Eccles. Tom. 2. Secul. XV, & XVI.*

art. 16. num. 4. Tandem curâ & providentiâ PP. dicti Concilii auspiciatò evênit, ut ovibus restituerentur pastores, pastoribus animarum zelus, ipsi verò Ecclesiæ pristinus decor, & avita gloria redderetur, quanquam inficias ire nolim, secundas hodiedum curas hac in parte supervacaneas non fore, quia non credimus, ubivis locorum AUGUSTINOS, AMBROSIOS, ATHANASIOS, CYPRIANOS reperiri, qui gregi suo adeò agglutinati fuisse leguntur, ut vel per modicum temporis intervallum abesse, sibi Religioni ducerent. Videatur Thomassinus *lib. cit. cap. 30. num. 6. & seqq.* ubi dictorum Patrum hanc in rem sententias recitat.

§. II.

Quinam ad residentiam personalem obstringantur?

SUMMARI A.

7. Regulariter residere in beneficio tenentur Clerici omnes, cum primis verò Episcopi, & alii Prælati Majores. 8. Residentiam ab Episcopis nostratibus passim negligi, clamat Bœhmerus. 9. Purgantur ab hac labe, pessimè ipsis impacta. 10. Rursus insultat Bœhmerus tenerè quidem, non tamen sine omni fundamento. 11. Quod ex S. Bernardo ostenditur. 12. Omni tempore fuerunt boni, & mali Pastores in Ecclesia, eruntque usque ad consummationem Seculi, quod S. Augustini testimonio comprobatur. 13. Ad residentiam personalem obstringuntur etiam Parochi, aliique beneficiati curati, nec non Ecclesiarum Cathedralium, & Collegiatarum Canonici. 14. An residentia Prælatorum sit Juris Divini, inter PP. Concilii ultro citroque acriter disputatum fuit. 15. Dicimus eam (uti & Parochorum, aliorumque Curatorum) in Thesi esse Juris Divini. 16. In hypothesis verò Juris positivi Ecclesiastici. 17. Quid de Abbatibus Commendatariis?

7. Quamquam de Jure comuni omnes Clerici ad residentiam personalem obstringantur, qui beneficium, quantumvis tenue, habent, ut constat ex *cap. 6. h. t. cap. 35. de Præbend.*

& notant Panormit. *hic num. 5. & Fagnan. ad cit. cap. 6. num. 2. & 18.* ex ratione, quod quodlibet beneficium detur propter officium *cap. ult. de Rescript. in 6.* hæc tamen residendi obligatio præpri-

N ;

mis

mis afficit Episcopos, aliósque Majores Ecclesiarum Prælatos. cap. 2. § 9. h. t. Concil. Trid. Sess. 6. de Reformat. cap. 1. Item Sess. 23. cap. 1. quia istis præcipuè dicitur: *Cognosce diligenter vultum pecoris tui, tuósque greges considera.* Prov. 27. v. 23. Ideò Concil. Trident. cit. Sess. 6. cap. 1. omnes Metropolitans, & Episcopos illis Apostoli verbis admonet: *Attendite vobis, & universo gregi, in quo vos Spiritus Sanctus posuit Episcopos regere Ecclesiam DEI, quam acquisivit sanguine suo.* Vigilent igitur Episcopi (ait) sicut Apostolus præcipit, in omnibus laborent, Ministerium suum impleant. Nam, ut ait S. Augustinus Epist. 85. *Non est Episcopatus artificium transigende vitæ fallacis.* Nec credo Episcopale munus ex fide geri, si vicaria duntaxat opera exerceatur. Personali industria, ut nullibi magis, hic opus esse, disco ex eodem S. Augustino qui Severo Episcopo in hæc verba rescripsit: Epist. 110. *Mi frater, & tu, credo, quod noveris, quanta sint in manibus meis, quibus ob diversas caritas, quas nostra servitutis necessitas habet, vix mihi paucissima gutta temporis stillantur, quas aliis rebus si impendero, contra officium meum mihi facere videor.* Quamquam inficias ire nolim, posse quandoque, exigentibus rerum, & temporum circumstantiis, Episcopos alios in partem sollicitudinis advocare, & cum iis onera pastoralia partiri, ut infra n. 16. dicitur.

8 Sed hic audio Bœhmerum plenis buccis crepantem, & Episcopis nostris supinam in obeundo Pastoralis munere suo desidiam mordacissimo aculeo exprobrantem. Ita enim ille de Episcopis nostris §. 39. § seq. h. t. Episcopi, *quamvis presentes sint, adeò tamen rarè*

officia sacra, quæ munus eorum proprium constituere debebant, peragunt, ut vix residere videantur, nisi residentiam, ex sola corporis presentia estimare velis. - Probationem desideras, in promptu est. Conciones Episcoporum tam rare sunt, ut quasi avem albam videatur hodie videre Papam, aut Episcopum concionantem. Visitationes Episcoporum serè prorsus consenserunt, imò tam rare sunt, ut, si quando audita fuerint, portentis, aut prodigii simile iudicatum fuerit: Sacramentorum administratio hodie abhorret à consuetudine Episcoporum quotidiana, & vix solennioribus festis ab iis peragitur. Omnia in Vicarios, Archi-Diaconos, Archi-Presbyteros, suffraganeosque translata, ipsisque interim adoretur magis curæ, cordique sunt. Et tamen, si primevum Episcoporum statum intuemur, hæc quotidiana eorum erat occupatio, hanc provinciam strenuè obibant. Id quod probat ex variis Conciliis, ut ex synodo Trullana cap. 19. Concilio Cabillonensi III. ex Concilio Carthagenensi IV. quod refert Gratianus cap. 6. dist. 88. & tandem sic concludit. *Judicet jam æquus lector, utrum residentia Episcoporum, Prælatorumque hodierna ad verbi Divini, Canonumque Ecclesiasticorum scita quadret. Et an non minus legitime agere, & planè non agere, ad paria reduci debeant?*

9 Ut infamiam hanc, quam Episcopis nostris aspergere Bœhmerus non dubitavit, abstergamus, & impostoris maledicentia castigetur, satis erit, demonstrasse, eum, dum audacter negat, Episcopos nostros officium suum facere, ne quidem intelligere, in quo ratio muneris pastoralis consistat. Pastorale igitur munus secundum SS. Canonum præscriptum iis requisitis instru-

structum esse oportet, ut oves prædicatione Verbi Divini erudiantur, boni exempli odore recreentur, & ad honorum operum sequelam excitentur, Sacramentorum administratione pacificentur, nutriantur, impinguentur. Spiritualia hæc pabula & salutis remedia, ut ne desint oviculis, si omnem curam, & sollicitudinem pastores impendant, dici non potest, eos suo officio deesse, & residentiam ipsorum fore otiosam. Jam verò esse hanc curam cordi nostris Episcopis, omnique studio ab illis id conferri, ut spiritualia salutis remedia ovibus sibi concreditis affatim suppedientur, nemo quisquam nostrum inficiatur, & res ipsa loquitur. Habemus non proletariæ virtutis, & literaturæ præcones, qui è sacro suggestu fidei dogmata, morumque doctrinam magno spiritu collectæ concioni exponant. Sunt non tot, quin plures, qui in sacro pœnitentiæ tribunali conscientiæ vulnera opportunis remediis sanare collaborent. Alios videas ad pagos, & vicus excurrere, & ibidem teneræ, & rudi juventuti fidei rudimenta instillare. Ad Divina mysteria in Ecclesiis frequentanda, cum primis verò ad Evcharisticum epulum congrua animi dispositione sumendum, quibus non incitamentis fideles provocantur?

10 Ne quid dicam de Pastoralis illorum sollicitudine, quam adhibent in evellendis peccatorum zizaniis, in tollendis scandalis, in quem finem crebriores instituuntur Diocesiū visitationes, corrigenda corriguntur, & nec in Pastore, nec in ovibus impunis est culpa. Et quanquam hodie in grege nostro oves morbidas reperias, id vitio pastoris noli adscribere, quia pa-

storibus non *curatio*, sed *cura* est demandata, juxta præceptum Domini Luc. 10. *Curam illius habe.* Unde verum dixit quidam:

Non est in medico semper relevetur ut aeger.

Nam ipsius servatoris testimonio, *necesse est, ut eveniant scandala*, & ut Bœhmerus quoque non diffitetur: vitia erunt, quamdiu homines. Hæc, & sexcenta alia pastoralis curæ, & vigilantia argumenta à nostris Episcopis quotidie proferri, & subditus grex experitur, & cæci quoque, id est, Hæretici vident. Unde non nisi per summam injuriam de nostris Episcopis Bœhmerus scripsit, ipsos officium suum negligere, non residere, sed in otio potius delitescere, & in utramque dormire aurem.

Sed ogganit adhuc Bœhmerus. Hæc munera Pastoralia, ait, ipsi Episcopi non per se exequentur, sed omnia hæc in Vicarios, Archi-Diaconos &c. rejiciunt, aliter, atque in primitiva Ecclesia ab Episcopis factum fuisse legimus, quippe qui eo animarum zelo flagrabant, ut Pastorale officium suum non Vicaria aliorum opera exercerent, sed hanc Provinciam ipsimet strenuè obirent.

Huic oppositioni non ausim fidem ex integro abjudicare; etenim hanc ipsam querelam apud S. Bernardum lego, quam his verbis Eugenio Papa lib. 4. de Considerat. cap. 2. exposuit: *Fuerunt ante te, qui se totos ovibus pascendis exponerent, Pastoris opere, & nomine gloriantes, nil sibi reputantes indignum, nisi quod saluti ovium obviare putarent, non querentes, quæ sua sunt, sed impendentes. Impendere curam, impendere substantiam, impendere & seipfos.* Unde unus illorum:

§ EGO, ait SUPERIMPENDAR PRO ANIMABUS VESTRIS. Et tanquam dicerent, non venimus ministrari, sed ministrare. Ponebant, quoties oportuisset, sine sumptu Evangelium. Unus erat de subditis questus, una pompa, unaque voluptas, si quo modo eos possent parare Domino plebem perfectam. Id omnimodis satagebant, etiam in multa contritione cordis, & corporis, in labore, & erumna, in fame, & siti, in frigore, & nuditate. Ubi nunc, queso, consuetudo hæc? Subiit dissimilis valde, longe in alia mutata sunt studia, & utinam non in pejus.

12 Verum, sicut hæc de multis sui temporis Episcopis S. Bernardus cum veritate conqueri potuit, ita hujus torporis infamare omnes nostrates Episcopos non nisi hominis infamis est. Bœhmere, si tibi argus esse videris, & in intima Præfulum nostrorum penetralia te penetrâsse existimas, qui fieri potuit, ut tam illustria Apostolici zeli multorum Episcoporum nostrorum exempla te fugerent? Nominarem eos, nisi aliàs nominatissimi forent. Fuerunt semper in Ecclesia boni, & mali pastores. Fuerunt, qui solum quærent, quæ JESU Christi, & etiam, qui solum quærent, quæ sua sunt; Habemus hodieum AUGUSTINOS, ATHANASIOS, AMBROSIOS, sed non omnes. Unde omnes Episcopos summæ fœcordiæ damnare (id quod fecit Bœhmerus) aut omnes ab hac noxa absolvere (id quod non fecit S. Bernardus) utrumque summæ temeritatis est. Ecclesia nostra manet incorrupta, etsi non omnes pastores incorrupti sint. Audiamus S. Augustinum *Epist. 208.* in persona FELICIÆ Virginis, cui eam scripsit, nos omnes allo-

quentem, & consolantem: Unde te admoneo, ne gravius perturberis his scandalis, quæ ideò futura prædicta sunt, ut, quando venirent, reminisceremur esse prædicta, & non eis valde commoveremur. - - - Alii sunt ergò, qui propterea tenent pastorales cathedras, ut Christi gregibus consulant; alii verò, qui propterea in eis sedent, ut suis honoribus temporalibus, & commodis secularibus gaudeant. Ista duo genera pastorum, aliis morientibus, aliis nascentibus, in ipsa Catholica necessè est, usque ad finem Sæculi, & usque ad iudicium Domini perseverent.

Ad residendam personalem tenentur quoque Parochi, aliique Beneficentia curati, ut constat ex *cap. 3. 10. § 11. h. t.* & præter aliorum Conciliorum decreta, quæ referuntur apud Natalem Alexandrum *hist. Eccles. Tom. 7. Sæcul. 13. § 14. art. 2. num. 19.* & Thomass. *cit. lib. 3. cap. 34. num. 6.* & *seqq.* ex novissima constitutione Tridentini *Seff. 23. de Reform. cap. 1.* quia & his cura gregis commissa est, quem sicut Sacramentorum administratione, & verbi prædicatione pascere ex munere sibi demando tenentur, ita eidem personam liter non possunt non assistere. Hac residendi lege stringuntur etiam Canonici Cathedralium & Collegiatarum Ecclesiarum, *cit. Trid. Seff. 24. de Reform. cap. 12.* cui obligationi aliter non satisfaciunt, quàm si Divino officio in Ecclesia non pro parte, sed integro reverenter & devotè assistant, sub periculo amittendorum fructuum suæ præbendæ; nam, ut Van-Espen *Part. 1. tit. 7. cap. 9. num. 4.* ex Fagnano refert, cum S. Congregatio Concilii *Trid.* interpretum fuisset quæsitâ, an valeret statutum, vi cujus Canonici uni, vel duabus

bus tantum horis Canonicis interessentes lucrentur massam grossam, sive fructus majores suæ præbendæ, responsum fuit; non valere. Cui tamen declarationi fortassis non in omnibus Ecclesiis defertur.

14 Quæri jam solet: an dicta Prælatorum Ecclesiasticorum residentia sit *Juris Divini*? Quæstionem hanc temporum iniquitas celebrem fecit, ait Fagnanus ad *cap. 8. h. t. num. 21.* ex antiquis enim, teste Cajetano 2. 2. *Q. 185. art. 5.* nemo unus erat, qui hæc Thesin in dubium vocasset. Tempore verò Concilii Tridentini ingens super hoc puncto non modo inter PP. Concilii, sed inter ipsos quoque Cardinales Præsidentes exarsit Controversia, Præfultibus Hispanis, & Gallis residentiam esse *Juris Divini* strenuè propugnantibus, Italis verò pro contraria Sententia tanquam pro aris & focis certantibus, prout id fuse ostendit Pallavicinus in *Hist. Concil. Trid. l. 18. cap. 15.* Cum verò PP. Concilii ab initio propositum fuerit, nihil velle se definire, nisi quod unanimis Patrum consensus ratum haberet, & spes non esset, ut dissidentium animi in unam convenirent sententiam, decretum ea verborum forma conceptum fuit, ut neutri sententiæ formaliter, & directè adversaretur, prout legere est apud laudatum Sfortiam Pallavicinum *loc. cit.* Nec enim inter Canones ad dogmata pertinentes, sed inter alia decreta de *reformatione* positum est, ut advertit Fagnan. *d. l. num. 18.* Interim Concilium in *d. Decreto*, quod est *Sess. 21. cap. 1.* non obscure innuit, sententiam illam prævaluisse, quæ dicit, Residentiam Prælatorum, aliorumque beneficiorum curatorum esse *Juris*

Divini. Sic enim incipit: *Cum Præcepto Divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissæ est, oves suas agnoscere &c.* Vid. Thomass. *cit. lib. cap. 33. num. 4. & 5.* Natal. Alexand. *Sæcul. 15. & 16. Dissert. 12. num. 2. & 3.*

Dicimus subinde cum communi residentiam Prælatorum esse *Juris Divini*, si residentia in *Thesi* spectetur, hoc est, si pro assistentia, vigilantia, & cura gregis commissi accipiatur. In *hypothesi* verò, prout residentia sumitur pro personali præsentia in his, vel illis circumstantiis, esse *Juris positivi Ecclesiastici.* Probatur I. Pars ex Concil. Trident. *Sess. 23. de Reformat. cap. 1.* ubi in hunc modum proloquitur: *Cum Præcepto Divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissæ est, oves suas agnoscere, pro his Sacrificium offerre, verbique Divini prædicatione, Sacramentorum administratione, ac honorum omnium operum exemplo pascere.* Joan. 10. Act. 20. 1. Corinth. 7. 1. Corinth. 9. 2. Timoth. 2. *Quæ omnia nequaquam ab iis præstari, & impleri possunt, qui gregi suo non invigilant, neque assistunt, sed mercenariorum more deserunt &c.* ubi probè notandum est, quòd Concilium non utatur verbo RESIDENDI sed ASSISTENDI, ut inde pateat, residentiam, quatenus illa Jure Divino præcepta est, non accipi pro residentia personali, sed formaliter pro cura scilicet, vigilantia, & assistentia Pastoralis, in quantum illam salus ovium exposcit, & in hoc sensu Concilium deinceps concludit his verbis: *Sacrosancta Synodus eos admonet, & hortatur, ut DIVINORUM PRÆCEPTORUM memores, factique forma gregis in judicio, & veritate pascant, & regant.* Quodsi certis casibus pascere gregem aliter neque-

queant, quàm personaliter residendo, ut tempore persecutionis, hæresum, & similium necessitatum evenire potest, tunc sub *pascendi*, *assistendi* verbo intelligitur residentia *personalis*, & Pastores tenebuntur his casibus *Jure Divino* personaliter assistere gregi suo, nec aliud etiam consuetudine immemoriali introduci poterit, quæ potius corruptela foret, ut ait Concil. Trid. *cit. cap. 1.*

16 Probatur etiam II. Pars ex Apostolo 2. *Corinth. 28.* ibi: *Instantia mea quotidiana sollicitudo omnium Ecclesiarum.* Ecce Paulus de omnibus quidem Ecclesiis se sollicitum fuisse dicit, omnibus tamen personaliter præsens esse non potuit. Similiter S. Pontifex dicitur habere sollicitudinem Ecclesiarum, & populi Christiani per universum orbem. *cap. 17. de Censib.* Sed utique singulis corpore non assistit, verum animo, & vigilantia, id quod verbum *assistere* denotat. *Arg. Clem. un. de Jurej.* ubi Principes orthodoxi jurare dicuntur, quod Ecclesiæ Romanæ auxiliis opportunis assistere velint, quod sanè de præsentia corporali exaudiendum non est. Et è converso *ly deserunt* sæpiùs negligentiam, & desertionem curæ, non discessum personalem importat. Quid enim juvat residere corpore, si animo curam gregis Pastores abjiciunt, & otiosi pecus deserunt. Imò potest contingere, ut residendo personaliter Episcopus Officio suo neutiquam satisfaciat; veluti cum necessitas defendendi Ecclesiam suam imminet; tunc enim ad conservanda ejusdem jura non tantum potest, sed debet, *Jure Divino*, & naturali jubente, accedere ad Curiam v.g. Romanam, aut alterius Principis, nisi id muneris Vicaria aliorum opera expedi-

re valeat. Et ideo in *cap. 13. h. t.* ex ejusmodi causa absens fingitur in Ecclesia sua residere; etsi enim corporaliter absit à sua Ecclesia, moraliter tamen, curando ejus negotia, eidem adesse censetur. Innocent. *ibid.*

Quæ hæcenus dicta sunt de residentia Prælatorum Majorum, ad Parochos similiter, & Curatos inferiores extendi debent, ita, ut utrorumque residendi obligatio ex *Jure Divino* promanet, nam & hi Pastores ovium constituti sunt, consequenter eodem jure, quo Episcopi, iisdem assistere tenentur, quod satis clarè colligitur ex Concil. Trid. *cit. Sess. 23. cap. 1.* ubi, postquam de Episcoporum obligationibus, eorumque residentia disposuisset, subjungit. *Eadem omnino - - de curatis inferioribus, & aliis quibuscunque, qui beneficium aliquod Ecclesiasticum, curam animarum habens, obtinent, Sacrosancta Synodus declarat, & decernit.* Id quod etiam ulterius colligi potest ex *cit. Concil. Sess. 6. de Reformat. cap. 2. in fin. & Sess. 7. cap. 3. cap. 33. dist. 81. cap. 3. & 4. h. t.*

De Canonicis Cathedralium, & Collegiatarum Ecclesiarum communiter docent DD. quod eorum residentia non sit *Jure Divino*, sed duntaxat Ecclesiastico præcepta, eo, quod ipsis nulla animarum cura incumbat, nec gregem habeant, quem pascere obligentur, & ipsorum præsentia faciliùs per alios suppleri possit, quàm Curatorum. Van-Espen *cit. part. & tit. cap. 10. n. 1.*

Quæres: an dicta Constitutio Tridentini circa residentiam Prælatorum majorum, etiam afficiat Abbates, ac alios Prælatos inferiores? Resp. affirmativè, quia & illi nomine Pastorum

ve-

veniunt, quippe, qui curam animarum, & jurisdictionem in suos regulares habent. Tambur. *de Jur. Abbat. tom. 1. disput. 14. Quest. 1. num. 4.* Imò nec Abbates, aut Episcopi *Commendatarii* ab obligatione residendi immunes sunt, etsi non in *Titulum*, sed in *commendam* duntaxat perpetuam Ecclesias obtinuerint, quia tales *commendæ* beneficiis æquivalent. Pius V. in *Constit. quæ incipit: In suprema Militantis Ecclesiæ specula* &c. edita Romæ 14. Decembr. 1564. Azor. *Instit. Moral. part. 2. lib. 7. cap. 4. num. 8.* Quod tamen ita limitat Tamburinus *d. disput. 14. Q. 6. num. 2.* ut, si Monasterium *commendatum* curam secularium non habeat animarum, Abbas *Commendatarius* ad residentiam in Abbatia sibi commendata non teneatur, quia tunc omnis cura spiritualis respe-

ctu Religiosorum penes *Priorem* Conventus est, ut decisum refert in Rota Farinacius *Decis. 112. num. 10. in Recent.* & à Sac. Congregatione Cardinalium. Barbol. *de Offic. & Potest. Episc. part. 3. allegat. 53. num. 113.* Illud hic prætereundum non est, quod Prælati Episcopis inferiores, & non exempti, etsi sine Licentia Ordinarii à suis Monasteriis abesse nequeant, propter textum generalem Tridentini *cit. Sess. 23. cap. 1. V. eadem omnino* &c. & notat Tamburinus *cit. disput. 14. quest. 15.* attamen consuetudinem hac in parte attendendam esse illorum locorum monet P. Engel, ubi Prælati tanquam status, & Deputati Provinciæ in causis Reipublicæ, aliisque negotiis publicis, non petita ab Episcopo licentia, abesse solent.

§. III.

Causæ à residentia excusantes proponuntur.

SUMMARI A.

18. Prælati majores ex causa singulis annis ad trimestre à suis Ecclesiis abesse possunt. 19. Parochi verò nonnisi per bimestre. 20. Et Canonici Cathedralis per trimestre, quod tamen in variis Ecclesiis contrario usu limitatum est. 21. Non obstante Concil. Triad. clausula irritatoria. 22. Causæ speciales, ob quas Prælati abesse licet, sunt quatuor. Christiana charitas. 23. Urgens necessitas. 24. Debita Obedientia. 25. Evidens Ecclesiæ, vel Reipublicæ necessitas. 26. An Parochi tempore grassantis Pestis excusentur à residentia? 27. Ubi Canonicus, qui præter Canonicatum Parochiam habet, residere debet? 28. Parochi non satisfaciunt residentie, nisi intra fines Parochiæ resideant. 29. An Parochi studiorum causa à Parochia abesse possint? 30. Canonici in servitio Episcopi occupati, etiam absentes, lucentur omnes fructus suæ præbendæ. 31. Quod etiam obtinet, si studiorum causa absint. 32. Non tamen, si privati commodi causa, tametsi cum dispensatione S. Pontificis absint. 33. Qualiter absentes à Choro distributiones quotidianas lucentur? Tria notamina præmittuntur. 34. De Jure communi nullas distributiones lucentur absentes, sed id consuetudine obtentum est.